

SVENSKT NÄRINGS LIV

Företagens avgörande roll för en hållbar utveckling och genomförandet av Agenda 2030

STOCKHOLM MAJ 2021

Företagens avgörande roll för en hållbar utveckling och genomförandet av Agenda 2030

Hållbar utveckling handlar om att tydliggöra en önskad samhällsutveckling och om nödvändigheten av en balans mellan den miljömässiga, sociala och ekonomiska dimensionen av hållbarhet. Den kanske vanligast förekommande definitionen av begreppet kommer ur Bruntlandkommissionens rapport "Vår gemensamma framtid" som publicerades 1987:

"Hållbar utveckling är utveckling som tillgodoser dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillgodose sina behov."

Näringslivet spelar en helt central roll för en hållbar utveckling och genomförandet av FN:s 17 hållbarhetsmål i Agenda 2030, såväl nationellt som globalt. Handel och ett konkurrenskraftigt näringsliv är grundläggande förutsättningar för länders ekonomiska utveckling, vilket är nyckeln till en hållbar utveckling. Lösningar på många av de globala utmaningar som pekas ut i Agenda 2030 finns i näringslivet, inte minst vad gäller de ekologiska utmaningarna kring klimat, vatten och resursförbrukning, men även kring de sociala och ekonomiska utmaningarna.

Hållbarhet - ekonomisk, social och ekologisk - är en grundförutsättning för långsiktigt framgångsrikt företagande.

Agenda 2030 tydliggör att alla tre dimensionerna i en globalt hållbar utveckling är odelbar enhet – ekonomi, miljö och sociala aspekter. Agendan visar därmed på nödvändigheten av att ha balans mellan olika samhällsmål.

Ekonomisk hållbarhet är en förutsättning för såväl social som miljömässig hållbarhet, och vice versa.

Demokratiska, öppna och trygga samhällen med väl fungerande institutioner, baserade på alla människors lika värde och en tydlig äganderätt är basen för att uppnå hållbarhetsmålen. Ett livskraftigt näringsliv skapar möjlighet till försörjning och tillväxt och är en förutsättning för länders ekonomiska utveckling och fattigdomsbekämpning. Företag skapar arbetstillfällen och ger förutsättningar för ökad ekonomisk egenmakt åt människor och möjliggör ökad global jämlikhet.

”

Lösningar på många av de globala utmaningar som pekas ut i Agenda 2030 finns i näringslivet, inte minst vad gäller de ekologiska utmaningarna kring klimat, vatten och resursförbrukning, men även kring de sociala och ekonomiska utmaningarna.

Näringslivet genererar också den ekonomiska tillväxt som behövs för att finansiera välfärden. Innovationsförmågan i näringslivet ger lösningar på många av de utmaningar som pekas ut i FN:s 17 hållbarhetsmål, inte minst i fråga om klimat, vatten, luft och resursförbrukning.

Miljömässig hållbarhet

Klimat

Demokrati, marknadsekonomi och handel är avgörande för vårt välbefinnande och en hållbar utveckling.

Parisavtalet är en självklar utgångspunkt i arbetet med att minska CO₂-utsläppen och ställa om till ett klimatneutralt samhälle. Svenskt Näringsliv står även bakom EU-kommissionens målsättning om ett klimatneutralt Europa senast 2050 liksom den nationella målsättningen om netto-noll utsläpp i Sverige till 2045. Vi bidrar till att företagen får bättre möjligheter att driva klimatomställningen.

För att Sverige och världen ska klara att ställa om till ett klimatneutralt samhälle behövs teknisk utveckling, omfattande investeringar i miljö- och klimatsmart teknik och långsiktigt stabila spelregler. Därför är goda villkor för företag att utvecklas i Sverige en förutsättning för att vi ska klara klimatutmaningen – konkurrenskraft och klimatomställning måste gå hand i hand.

Det är så Sverige och EU kan inspirera andra att följa i våra fotsteg mot en hållbar värld. De länder som nu reser sig ur fattigdom kommer endast att följa det svenska exemplet om vi kan fortsätta att visa att utsläppsminskningar och ekonomisk tillväxt går att förena. Det är så vi kan göra störst global påverkan. När svenska företag utvecklar nya klimatsmarta produkter och tjänster som sedan exporteras från Sverige och därmed tränger undan produktion med större klimatavtryck skapas global klimatnytta på riktigt. Det här är något vi måste värna och främja ytterligare för att ställa om till ett hållbart samhälle.

Miljö

Näringslivet har en viktig roll i att identifiera, utveckla och leverera lösningarna för den cirkulära ekonomin som är en nödvändighet för en miljömässigt hållbar utveckling. Hållbar utveckling förutsätter såväl ökad resurseffektivitet som ökad återvinning och därmed främjandet av en cirkulär ekonomi. Det här är frågor som många svenska

”

För att Sverige och världen ska klara att ställa om till ett klimatneutralt samhälle behövs teknisk utveckling, omfattande investeringar i miljö- och klimatsmart teknik och långsiktigt stabila spelregler.

företag redan idag arbetar mycket aktivt med.

Den cirkulära ekonomin innebär att värdet på produkter, material och resurser bibehålls så länge som möjligt och att mängden avfall minimeras. En övergång till en mer cirkulär ekonomi är en förutsättning för att klimatmålen ska nås då vår materialanvändning utgör ca 50 procent av koldioxidutsläppen idag.

Den cirkulära ekonomin erbjuder stora möjligheter till tillväxt och nya affärsmöjligheter för svenska företag. Nya affärsmodeller, tjänster, produkter och processer inom den cirkulära ekonomin kan leda till nya marknader, såväl lokala som internationella. Samtidigt behövs teknikutveckling och stora investeringar. Implementering av cirkulära affärsmodeller kan innebära en stor omställning och nya utmaningar för företagen. En successiv omställning är därför ofta nödvändig.

Framgångsrika och lönsamma affärsmodeller är nyckeln till en lyckad övergång mot en mer cirkulär ekonomi. För att detta ska bli verklighet behövs anpassningar av en rad olika regelverk och rutiner inom miljöområdet, men även inom andra sakområden. EU:s inre marknad är central för utvecklingen av den cirkulära ekonomin och det är därför viktigt att policyutveckling sker på EU-nivå.

Social hållbarhet och CSR

Företagande spelar en mycket viktig roll i arbetet med att skydda mänskliga rättigheter och en socialt hållbar utveckling. Det handlar i synnerhet om att bidra till att lyfta människor ur fattigdom och att främja jämställdhet genom att stärka kvinnors och flickors egenmakt runt om i världen. Den verksamhet som svenska företag bedriver internationellt utgör ett viktigt bidrag till en positiv global utveckling genom den erfarenhet och kunskap om social hållbarhet som sedan länge finns etablerad i det svenska näringslivet.

Samtidigt kan företag enbart utgöra en del av lösningen. Demokratiska, fredliga och välfungerande rättsstater utgör ett grundfundament för en socialt hållbar utveckling.

Det finns ingen enhetlig definition på vad företagens samhällsansvar (CSR) egentligen omfattar. Det har under senare år kommit att förknippas med företagens ansvar att bidra till en hållbar utveckling – ekonomiskt, socialt och miljömässigt – med fokus på de sociala och miljömässiga aspekterna. Från ett företagsperspektiv är det dock självklart att långsiktig lönsamhet är en förutsättning för att kunna bidra även på andra sätt.

Vidare är CSR ett uttryck för att samhällsansvaret går längre än det som fastslås i lagar och regler. Företag har en självklar skyldighet att följa gällande regler. Det handlar således i om ett grundläggande frivilligt åtagande som det enskilda företaget utifrån sina förutsättningar har rådighet över att utforma.

Grunden för CSR kan sägas vara ett underförstått krav på företag att agera anständigt. Att det precis som för fysiska personer finns en förväntan att företag ”ska göra rätt för sig”. Det bygger på en gemensam värdegrund uttryckt bl a i de mänskliga rättigheterna och mer specifikt i de icke bindande reglerna för OECD:s riktlinjer för multinationella företag, FN:s Global Compact och FN:s vägledande principer för företagande och mänskliga rättigheter.

”

Framgångsrika och lönsamma affärsmodeller är nyckeln till en lyckad övergång mot en mer cirkulär ekonomi.

”

Företagande spelar en mycket viktig roll i arbetet med att skydda mänskliga rättigheter och en socialt hållbar utveckling.

Ekonomisk hållbarhet

Ekonomisk hållbarhet utgår ifrån målet om att skapa en balanserad ekonomisk tillväxt som inte medför negativa konsekvenser för den ekologiska eller sociala dimensionen av hållbarhet. En förutsättning för företags möjlighet att bidra till en hållbar utveckling är därmed lönsamhet och konkurrenskraft. En varaktig, inkluderande och hållbar ekonomisk tillväxt utgör ett av Agenda 2030:s 17 huvudmål.

Hållbar finansiering

Hållbar finansiering är enligt EU en nyckel för EU:s långsiktiga konkurrenskraft, inte minst i ljuset av att EU ska vara klimatneutralt till 2050. En viktig del för att nå dit enligt EU är att kapital i såväl det offentliga som privata allokeras till aktiviteter som understödjer en hållbar utveckling.

Givet Agenda 2030 och övergången mot en miljömässig och socialt hållbar ekonomi är det tydligt att det kommer behövas mycket omfattande investeringar från såväl det offentliga som det privata för att nå en hållbar utveckling. Ambitionen enligt EU är att kapitalflöden ska styras mot hållbara investeringar genom införandet av en ny taxonomi som tagits fram och fortsätter utvecklas på EU-nivå. Taxonomin är ett sätt att gemensamt inom EU klassificera ekonomiska aktiviteter som anses vara hållbara ur ett investeringsperspektiv.

Svenskt Näringsliv är positivt till att initiativ tas för att understödja investeringar som bidrar till en hållbar utveckling. Vi konstaterar dock att taxonomin kommer öka den administrativa bördan och ställa högre krav på att företag avsätter tillräckliga resurser, såväl ekonomiskt som personalmässigt, för att uppfylla kraven som följer med regelverket. Detta kommer innebära en praktisk utmaning för många företag, inte minst SME:s och riskerar att försvaga konkurrenskraften hos europeiska företag. En annan farhåga är att de investeringar som behövs för att främja omställningen inte alltid ryms inte inom den föreslagna taxonomin, inte minst med tanke på att olika länders förutsättningar och utgångspunkt skiljer sig åt.

Administrativ och ekonomiska effekter av krav på hållbarhetsrapportering

Hållbarhetsrapportering är nödvändigt för att skapa konkurrensneutralitet och transparens i takt med att kraven på företagen skärps. Rapporteringskrav är dock även resurskrävande och kan riskera att leda till att verksamheten styrs i fel riktning. Det är därför viktigt att sådana krav endast ställs där det är nödvändigt och proportionellt utifrån syftet och utgår från företagets verklighet.

”

Svenskt Näringsliv är positivt till att initiativ tas för att understödja investeringar som bidrar till en hållbar utveckling.

